

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 2, 6, 9
IR 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-865
(TAP-21-1511(2); TAIS NR. 21-30803(3))**

2021-11-10 Nr. NV-2802

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: *pateikti Vyriausybės išvadą (pritarti) Seimo narės J. Sejonienės siūlymams įtraukti specialiosios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimą iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau-PSDF) biudžeto lėšų bei nustatyti suimtųjų ir nuteistųjų, kurie nėra draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu valstybės lėšomis, sveikatos priežiūros išlaidų kompensavimo tvarką.*

Dabartinė situacija: pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą *specialiosios medicininės paskirties maisto produktų reglamentavimas* yra nepakankamas: nėra apibrėžta šių produktų sąvoka ir nėra numatytas jų kompensavimo mechanizmas. Vieninteliame teisės akte, t.y. Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemokų už juos apskaičiavimo tvarkos apraše nurodyta, kad į Medicinos pagalbos priemones (toliau-MPP) yra įtraukti ir specialiosios paskirties maisto produktai. Tačiau šis reglamentavimas neprilygsta įstatyminiam.

Reglamente (ES) (Nr. 609/2013) šie produktai apibrėžti kaip „*specialiai perdirbti arba sukurti maisto produktai dietinei pacientų, įskaitant kūdikius, mitybai, vartojami prižiūrint medikams, kurie skirti visiškai arba iš dalies jais maitinti tuos pacientus, kurie turi ribotą, susilpnėjusią arba sutrikusią galimybę įsisavinti, virškinti, absorbuoti, metabolizuoti arba šalinti įprastus maisto produktus arba tam tikras juose esančias maistines medžiagas arba jų apykaitos produktus, arba kuriems medikai kelia kitokių mitybos reikalavimų, kurių neįmanoma patenkinti tik keičiant įprastą racioną*“.

Teikiamu įstatymo projektu siūloma apibrėžti medicininės paskirties maisto produktų sąvoką ir nustatyti, kad šie produktai kompensuojami PSDF biudžeto lėšomis tokia pačia tvarka, kaip ir įstatyme nustatyta tvarka kompensuojamos MPP visiems apdraustiesiems. Toks teisinio reguliavimo nustatymas Sveikatos draudimo įstatyme leistų įtraukti į kompensavimą naujus specialiosios paskirties maisto produktus ir užtikrinti apdraustiesiems geresnį jų prieinamumą.

Aiškinamajame rašte nurodyta, kad PSDF biudžetui papildomai reikės skirti nuo 2,95 mln. iki 4,1 mln. Eur per metus specialiosios medicininės paskirties maisto produktams kompensuoti, išlaidos minėtiems produktams priklausys nuo jiems nustatyto kompensavimo lygmens. Taip pat už šias priemones mokamoms priemokoms kompensuoti (vyresniems nei 75 m. ir mažas pajamas gaunantiems neįgaliesiems bei pensininkams) iš valstybės biudžeto reikės nuo skirti 0,5 iki 0,7 mln. Eur, atsižvelgiant į kompensavimo lygmenį.

Pagal šiuo metu galiojančias įstatymo nuostatas nuo 2020 m. sausio 1 d. valstybės lėšomis privalomuoju sveikatos draudimu draudžiami suimtieji ir nuteistieji, gyvenantys Lietuvoje asmenys. Iki šio pakeitimo suimtųjų ir nuteistųjų sveikatos priežiūra buvo visiškai apmokama valstybės biudžeto lėšomis. Tačiau laisvės atėmimo vietų įstaigose terminuotą laisvės atėmimo bausmę atlieka ne tik Lietuvos gyventojai, deklaravę savo gyvenamąją vietą Lietuvoje, bet ir Lietuvos ar užsienio šalių piliečiai, gyvenamąją vietą deklaravę užsienio

valstybėje ir neturintys draudimo savo deklaruotoje gyvenamojoje šalyje. Tokie asmenys nėra draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu ir jų sveikatos priežiūra apmokama bausmių vykdymo sistemai funkcionuoti skirtomis lėšomis. Kalėjimų departamentas nurodo, kad laisvės atėmimo vietų įstaigose nuolat yra laikoma apie 110 privalomuoju sveikatos draudimu nedraustų suimtųjų ir nuteistųjų, kurie yra ne Lietuvos gyventojai.

Įstatymo projektu siūloma ***nustatyti visų suimtųjų ir nuteistųjų sveikatos priežiūros išlaidų kompensavimo tvarką valstybės biudžeto lėšomis (ir tų kurie nėra Lietuvos gyventojai).***

Iš valstybės biudžeto PSDF biudžetui minėtų asmenų gydymui kasmet papildomai reikės skirti apie 130–140 tūkst. Eur. Vieno tokio asmens gydymas per metus vidutiniškai kainuoja apie 1,2 tūkst. Eur.

Projekto esmė: siūloma:

- iš esmės pritarti įstatymo projektui, kuriuo siūloma *nustatyti specialiosios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimą iš PSDF biudžeto lėšų ir nustatyti suimtųjų ir nuteistųjų, kurie nėra draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu valstybės lėšomis (nėra Lietuvos gyventojai), sveikatos priežiūros išlaidų kompensavimo tvarką iš valstybės biudžeto lėšų,*

- patikslinti nuostatas dėl specialiosios medicininės paskirties maisto produktų kompensavimo taikymo visiems apdraustiesiems, kuriems diagnozuotos ligos, sindromai ir būklės, įrašyti į Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašą pagal kompensavimo lygius (100, 90, 80 arba 50 proc. bazinės kainos);

- specialiosios medicininės paskirties maisto produktus įtraukti atskirai (nuo MPP) į Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (19 straipsnio 4 dalis 1 punktas), dėl PVM lengvatinio 5 proc. tarifo taikymo.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, į pateiktas pastabas atsižvelgta.

Projektas patikslintas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas bei koreguotas teikimo raštas atsižvelgiant į tarpinstituciniame pasitarime pateiktus pastebėjimus.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. +37070663813, el. p.